

KARMØY KOMMUNE
Postboks 167
4291 KOPERVIK

Deres ref:

Vår ref: 23/06893-3

Dato: 22.03.2023

Vedrørende anskaffelse av tolketjenester - Innkjøpsamarbeidet på Haugalandet

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har gjennom NHO Genero blitt oppmerksomme på at Innkjøpsamarbeidet på Haugland gjennomfører konkurranse for anskaffelse av tolketjenester, og at lavest pris er høyest vektet, og eneste, tildelingskriterium (100%). IMDi mener at anskaffelse av tolketjenester basert på lavest pris er en uegnet prisstrategi, hvis målet er å få flest mulig kvalifiserte tolker til å påta seg oppdragene.

IMDi er nasjonal fagmyndighet for tolking i offentlig sektor og skal ha en pådriverrolle og ansvar for å profesjonalisere og reformere tolkefeltet. Som ledd i dette gir direktoratet veiledning til offentlige organer og tolkebrukere i anskaffelser av tolketjenester og bestilling og bruk av tolk. IMDi har på sine hjemmesider, i [Veileder for offentlige anskaffelser av tolketjenester | IMDi](#), redegjort for ulike prisstrategier og prismodeller. Disse prisstrategiene ivaretar tolkelovens mål og hensyn, og IMDis anbefaling til offentlige organer er å legge et disse alternativene legges til grunn for offentlige organers anskaffelse av tolketjenester.

Et av formålene med tolkeloven er å bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste til personer som ikke kan kommunisere forsvarlig med offentlige organer uten tolk. For å oppnå dette formålet er offentlige organers plikt til å bruke tolk lovfestet i tolkeloven § 6. Når plikten til å bruke tolk etter § 6 utløses, skal det brukes en kvalifisert tolk, jf. tolkeloven § 7. Med andre ord er offentlige organer pliktig til å bruke en kvalifisert tolk når det er nødvendig for å ivareta hensynet til rettssikkerhet eller for å yte forsvarlig hjelp og tjeneste. Både IMDi og lovgiver anbefaler at offentlige organer bør bestille høyest kvalifiserte tolk som er tilgjengelig. Høy kvalitet på tolketjenesten minsker risiko for uriktige vedtak som følge av feil og misforståelser og skaper høyere tillitt mellom brukerne og offentlige organer. Økt ressursbruk på tolketjenester kan innebære redusert ressursbruk totalt sett, og dermed være ressursbesparende.

Høyt kvalifiserte tolker er svært ettertraktet på markedet og velger oppdragsgivere med attraktive vilkår. Også tolker i de lavere kategorier er et knapphetsgode, og heller ikke disse tolkene vil ha noen interesse av å velge lavt betalte oppdrag. Det vil si at kvalifiserte tolker i all hovedsak vil velge de oppdragsgiverne som betaler best. I offentlige anskaffelser av tolketjenester er det mest hensiktsmessig, og i tråd med intensjonene bak tolkeloven, at oppdragsgiver bestemmer tolkens lønn. Store aktører som for eksempel Sykehusinnkjøp og NAV bidrar til å sette standard for lønnsnivået på tolkefeltet. Ved å se til slike aktører kan man unngå lønnsbetingelser som ligger i den laveste enden av skalaen og dermed få lettere for å

oppfylle tolkelovens krav om bruk av kvalifisert tolk. En slik tilnærming sikrer også forsvarlige lønns- og arbeidsvilkår for tolkene, og bidrar til at virksomheten ivaretar lovpålagt sosialt ansvar (LOA § 5), og forebygger sosial dumping.

En konkurranse basert på lavest pris legger til grunn at leverandøren selv angir tolkens timepris. Det kan føre til at en useriøs aktør vinner konkurransen basert på timepriser som er langt under markedsstandarden, noe som vil gi redusert tilgang på kvalifiserte tolker og dårligere kvalitet på tolketjenesten. Dette motvirker grunntanken bak tolkeloven om kvalitetsreform på tolkefeltet, og er derfor anset som uegnet prisstrategi av IMDi. IMDi er bekymret for at nettoresultatet etter anbudsprosessen er at det i hovedsak bare vil være interessant for tolker på lavest kvalifikasjonsnivå eller personer som ikke er kvalifiserte tolker til å ta oppdrag til lavest mulig pris.

I deres kravspesifikasjon ligger det formuleringer som «*I den utstrekning som er mulig skal der brukes tolker som har autorisasjon i kategori A, B, C, D eller E*», «*Vi ønsker som hovedregel å bruke kvalifiserte tolker*» og «*Hvis tolken er autorisert må leverandør oppgi på ordrebekreftelsen hvilken kategori tolken befinner seg i*». Disse formuleringene gir uttrykk for en realistisk forståelse av at tolk er et knapphetsgode, men de åpner også for at en leverandør kan argumentere for at en leveranse som inneholder en høy prosentandel ukvalifiserte tolker overholder avtalens rammeverk. IMDi anser derfor slike formuleringer som lite hensiktsmessige, når målet er å overholde tolkelovens krav til bruk av kvalifisert tolk.

IMDi er åpne for å drøfte dette nærmere og tar gjerne et veiledningsmøte med dere dersom ønskelig.

Med hilsen

Hanne Løfsnes
Avdelingsleder

Mansor Zalmai
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og er derfor uten håndskrevet signatur

Mottakere:
HAUGESUND KOMMUNE
KARMØY KOMMUNE

Kopimottakere:
Avdeling tolk, Martin Bakken
Avdeling tolk, Hanne Løfsnes
Avdeling tolk, Signhild Nilsen